

Beslutad av: Utbildningsnämnden

Dokumenttyp: Riktlinje

Diarienummer: UN 2026/206

Antagen: UN § 44, 2026-05-26

Gäller från: 2026-05-27

Gäller för: Utbildningsnämnden

Riktlinjer för förskola och skola vid anmälnings- skyldighet enligt social- tjänstlagen

Dessa riktlinjer är till för att underlätta för dig som arbetar i förskola, grundskola, anpassad grundskola, fritidshem, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola och Vux som i ditt arbete möter, eller får kännedom om, barn och ungdomar som far illa eller misstänks fara illa. Med barn och ungdomar avses alla mellan 0–18 år.

Riktlinjerna är utarbetade av utbildningsförvaltningen och förvaltningen för omsorg och arbetsmarknad.

Barns grundläggande rättigheter

Barn har rätt till omvårdnad, trygghet och en god fostran. Barn ska behandlas med aktning för sin person och egenart och får inte utsättas för kroppslig bestraffning eller annan kränkande behandling.

Barnkonventionen

Alla barn har i enlighet med barnkonventionen rätt till god omvårdnad och att få utvecklas i sin egen takt utifrån sina egna förutsättningar. Barnkonventionens fyra grundläggande principer är styrande för tolkningen av övriga artiklar men har även en självständig betydelse. Dessa är:

- Förbud mot diskriminering (artikel 2).
- Barnets bästa (artikel 3).
- Barnets rätt till liv och utveckling (artikel 6).
- Barnets rätt att uttrycka sina åsikter (artikel 12).

Vårdnadshavares ansvar

Den som har vårdnaden om ett barn har ansvar för barnets personliga förhållanden och ska se till att barnets behov enligt 6 kap. 1§ Föräldrabalken blir tillgodosedda. Barnets vårdnadshavare ansvarar även för att barnet får den tillsyn som behövs med hänsyn till barnets ålder, utveckling och övriga omständigheter. Vårdnadshavarna ska också bevaka att barnet får tillfredsställande försörjning och utbildning.

Därför behövs anmälningar

Socialtjänsten ska verka för att barn och unga växer upp under trygga förhållanden. I arbetet med barn som far illa är socialtjänsten skyldig att samverka med bland annat hälso- och sjukvården, skolan och polisen.

När vårdnadshavare inte kan ta sitt ansvar fullt ut är det socialtjänsten som ska se till att barn får det stöd och den hjälp som de behöver. För att socialtjänsten ska kunna göra det behöver de hjälp att uppmärksamma barn som kan fara illa.

Ansvar för att anmäla oro finns även om det finns vetskap om att en annan verksamhet redan har gjort en anmälan, eller vetskap om att det finns en pågående utredning. Skyldigheten att anmäla oro omfattar även barn och unga som är i samhällets vård, till exempel i ett familjehem.

Anmälningsskyldighet

Enligt Socialtjänstlagen (SOL) 19 kap 1§. har alla som arbetar inom myndigheter vars verksamhet berör barn och unga en skyldighet att genast anmäla till socialtjänsten om de i sin verksamhet får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa.

Anmälningsskyldigheten är personlig och ovillkorlig. Den som omfattas av anmälningsskyldigheten kan inte vara anonym. Det är viktigt att orosanmälan görs av den person som har förstahandsuppgifter. Stöd vid anmälningsskyldigheten kan ges av barn- eller elevhälsoteamet, av chef/rektorer samt av representanter från centrala barn- och elevhälsan.

Anmälan – att ta ansvar

Att anmäla oro för ett barn är ett sätt att ta ansvar för barnet. För att göra en anmälan om oro till socialtjänsten behövs inga tydliga bevis eller tecken. Det räcker med oro för eller misstanke om att barnet far illa. Det viktiga är att utgå från egna iakttagelser eller upplevelser av oro.

Det är socialtjänstens ansvar, inte anmälarens, att hämta in uppgifter, avgöra allvaret i situationen och bedöma om det finns behov av utredning.

I vilka situationer kan barn fara illa?

Barn kan fara illa i många olika situationer och av en eller flera orsaker. Exempelvis:

- Barn/ elever som i hemmet utsätts för eller bevittnar fysisk-, psykisk-, och/ eller sexuellt våld eller annan form av kränkande behandling eller försummelse.
- Barn/ elever som misstänks vara utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck.
- Barn/ elever som lever i familjer där det förekommer relationsproblem, missbruk/ psykisk ohälsa/ kriminalitet/ekonomisk stress och oro.
- Barn/ elever som far illa på grund av eget beteende, exempelvis på grund av missbruk, kriminalitet eller annat självdestruktivt beteende.
- Barn/ elever som utsätts för hot, våld eller andra övergrepp från jämnåriga eller andra (kriminella personer/ nätverk).
- Skolfrånvaro kan vara en signal om att ett barn far illa.

Konsultation

Vid osäkerhet om en anmälan ska göras eller inte kan socialtjänsten kontaktas för råd och stöd. För att undvika missförstånd är det bra att informera om att det är en konsultation och att inte nämna namn på barnet/eleven eller den familj du vill rådfråga om.

Socialtjänsten kan ge råd om vad du bör och inte bör säga till vårdnadshavare och barnet/eleven.

Om barnet/eleven är placerat i samhällets vård (familjehem/ hvb-hem) är det till den kommun som placerat barnet/eleven anmälan ska göras. Vid osäkerhet vänd dig till socialtjänsten i din kommun för råd.

Anmälan till socialtjänsten

Det finns inga formella krav på hur en anmälan ska utformas, men du som är anmälningskyldig bör göra anmälan skriftligt i kommunens e-tjänst.

- Använd e-tjänsten för orosanmälan.
- För att underlätta för socialtjänstens bedömning är det bra om anmälan ger en så tydlig bild som möjligt av vad som föranleder oron.
- Anmälan ska beskriva orsaken till oron och vara konkret, detaljerad och saklig.
- Om förskolan/ skolan önskar återkoppling av Socialtjänsten - kryssa i avsedd ruta i e-tjänsten.
- Om förskolan/ skolan önskar delta vid anmälningsmöte tillsammans med familj och socialtjänst - skriv detta i anmälan i e-tjänsten.
- I en akut situation kan det vara nödvändigt att göra en anmälan muntligt och att sedan bekräfta den skriftligt.
- Om anmälan bedöms vara akut och utanför kontorstid, ring sociala jouren på telefon 040-676 90 58.
- I samband med en anmälan om oro, överväg om en polisanmälan ska göras (se länk Kunskapsguiden).
- Utskrift av anmälan görs från e-tjänst, scannas till professionsakt i Prorenata och notering om anmälan görs i elevakt .
- Skolsköterskan har strängare sekretess och ska därför generellt inte informera övriga professioner om att en orosanmälan är gjord.

Undantag

Det kan finnas situationer där barnet/eleven och vårdnadshavare inte ska informeras om orosanmälan. Barnet skulle kunna riskera att fara illa om informationen om anmälan lämnas. Exempelvis vid misstanke om våld mot barn av närstående eller he-

dersrelaterat våld och förtryck. I dessa fall ska socialtjänst och/ eller polis kunna genomföra skyddsbedömning/ insatser för att säkerställa utredningsförfarandet.

Stöd till den som har anmälningsskyldighet

Hos den som anmäler kan det finnas oro för hur vårdnadshavare och barn kommer att reagera. Ta hjälp av chef/ rektor, barn- eller elevhälsoteam för stöd med fortsatt samverkan mellan förskola/skola, vårdnadshavare och barn/elev efter att en orosanmälan gjorts. Tänk på möjligheten att ansöka om stöd från centrala barn- och elevhälsan.

Vid orosanmälan ska information om anmälan som regel ges gemensamt till vårdnadshavare och barn/ elev. Vid information till barnet/ eleven om att en orosanmälan görs eller är gjord, behöver informationen anpassas utifrån barnets ålder och mognad. Att förklara sin oro, ge en tydlig och konkret information om orosanmälan, hur processen går till och vilken typ av hjälp som finns att få, skapar förutsättningar för rätten till delaktighet och att barnet/ eleven förbereds inför mötet med socialtjänsten.

Checklista inför orosanmälan

- Förklara din oro för barnet/ eleven och vårdnadshavare.
- Gå igenom det du skrivit med barnet/eleven och vårdnadshavarna.
- Informera barnet/ eleven och vårdnadshavarna i hur och när orosanmälan lämnas in.
- Fråga barnet/ eleven vad hen känner och behöver när orosanmälan är gjord ex. vilka personer som är viktiga och trygga i hens nätverk.
- Säkerställ att det finns en plan för hur skolan kan fortsätta ge barnet/ eleven stöd, även efter orosanmälan.

Fortsatt skyldighet om oro kvarstår

Den som har gjort en anmälan till socialtjänsten har fortsatt skyldighet att anmäla till socialtjänsten om oro för barnet kvarstår, eller om den som anmält får nya uppgifter som föranleder oro.

Uppgiftsskyldighet

Du som har anmälningsskyldighet har också uppgiftsskyldighet. Du är skyldig att lämna alla uppgifter som kan vara av betydelse i socialtjänstens utredning av ett barns behov av skydd och stöd. Detta stödjer vikten av att den som har förstahandsuppgifter gör anmälan.

Information och utbildning

Riktlinjer för förskola och skola vid anmälningsskyldighet enligt Socialtjänstlagen ska årligen uppmärksammas på arbetsplatsträff (APT) för all personal i förskola och skola. Möjlighet finns att bjuda in Socialtjänsten för information. Riktlinjerna ska skickas till andra förvaltningar, som har personal som arbetar i förskolan och skolan, för vidare information på APT till berörd personal.

Förslag på material för förskolor/ skolor att ta upp på APT:

[Elevhälsoboxen - Maskrosbarn](#)

[Kunskap om våld mot barn](#)

<https://www.bris.se/globalassets/pdf/bocker-och-broschyror/broschyr-orosanmalan.pdf>

Referenser till UTB:s del:

Maskrosbarn, <https://maskrosbarn.org/for-vuxna/material-och-verktyg/barnrattsboxen/>

<https://maskrosbarn.org/for-vuxna/material-och-verktyg/>

<https://maskrosbarn.org/for-vuxna/material-och-verktyg/elevhalsoboxen/>

<https://maskrosbarn.org/wp-content/uploads/2025/09/Rapport-Nar-vuxna-larmar.pdf>

Socialstyrelsen, [barn.https://www.socialstyrelsen.se/kunskapsstod-och-regler/omraden/barn-och-unga/barn-som-far-illa/](https://www.socialstyrelsen.se/kunskapsstod-och-regler/omraden/barn-och-unga/barn-som-far-illa/)

[Till dig som är skyldig att anmäla oro för barn - Information för dig som är anmälningsskyldig enligt 14 kap. 1 § socialtjänstlagen - Socialstyrelsen](#)

[Anmälan till socialtjänsten vid kännedom eller misstanke om att ett barn far illa - Socialstyrelsen](#)

Skolverket,

<https://www.skolverket.se/lorande-och-trygghet/elevhalsa-och-stodinsatser/stod-och-tidiga-insatser/anmala-oro-for-ett-barn-till-socialtjansten>

[Motverka hedersrelaterat våld och förtryck i skolan - Skolverket](#)

[Skyldighet att anmäla brott - Skolverket](#)

[Frånvaro i skolan - Skolverket](#)

Kunskapsguiden,

<https://kunskapsguiden.se/omraden-och-teman/barn-och-unga/vagledning-for-elev-halsa/stodja-elever/barn-och-unga-som-riskerar-att-fara-illa/anmala-oro-for-barn/>